MISIONSKA PROPOVIJED

U ČAST SV. ĆIRILU I METODIJU

NA OSNOVU EVANĐELJA O DOBROM PASTIRU
(LUK. 15. i MAT. 7.)

IZDAO
„APOSTOLAT SV. ĆIRILA I METODIJA“

U ZAGREBU 1923.
Nadbiskupska tiskara, Zagreb

Misionska propovijed

u čast sv. Ćirilu i Metodiju

na osnovu evanđelja o dobrom pastiru*

(Luk. 15. i Mat. 7.)

„Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovčijem, a unutra su vuci grabljivi. Po rodovima njihovim poznat ćete ih". Mat. 7. 15.

Jedva ima u povijesti svjetskoj važniji govor od onoga, što ga je božanski Spasitelj izrekao na gori. Tu je on proglasio svijetu divnu nauku o osam blaženstva, koja može da ovu suznu dolinu pretvori u izgubljeni raj. Tu je učio pravdu i svetost, kakovu svijet do onda poznao nije. pravdu i svetost srca. Tu je učio prekrasnu molitvu »Oče naš«, od koje ljepše nema.

Silan svijet s gorućim srcem i otvorenim ustima slušao dosad nečuvenu nauku. Poput ovaca skupio se oko božanskog Meštra primajuć od njega najizvrsniju pašu. A On govori — pun ljubavi, pun svijetlosti, kako još nitko nije govorio.

Najednoć pri koncu tog glasovitog govora nadvi se tuga nad vedro čelo Spasiteljevo, a iz ustiju njegovih vinu se opomena: »Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovčjem, a unutra su vuci grabljivi. Po rodovima njihovim poznat ćete ih«. (Mat. 7. 15.).

---

* Propovijed je oslonjena na evanđelje VII. nedjelje poslije Duhova, t. j. nedjelje prve iza blagdana sv. Ćirila i Metodija. Umoljavaju se vlč. gg. dušobrižnici, da ove nedjelje preporuče svome puku „Apostolat sv. Ćirila i Metodija" na osnovu gornje propovijedi ili da to učine kasnije u srpnju u savezu s drugim kojim evanđeljem.

Bogoljubni kršćani, nijesu li te riječi najočitiji izraz pastirske skrbi i brige božanskog Spasitelja. On gleda u budućnost. On vidi, kako će se u stado njegovo, među ovce njegove, u crkvu njegovu uvlačiti vukovi, ali vukovi u ovčijoj koži, koji će grabiti ovce, koji će razgoniti stado. I jer to vidi, upozorava ovce na oprez.

Da, česta i vrlo mila je u Sv. Pismu slika, da se Isus Krist naziva pastirom, da se sljedbenici njegovi zovu ovce, skup vjernika stado, a neprijatelji da se zovu vukovima.

Već kod proroka Ezekiela govori Gospodin: »Ja ću podići nad njima jednoga pastira, koji će ih pasti, slugu svoga iz doma Davidova. On će ih pasti i on će im biti pastirom«. (Ez. 34. 23).

U cijelom životu Spasiteljevu vraća se neprestano ta slika, poglavito kod Iv. 10, 1—17., gdje Isus sam kazuje za sebe: »Ja sam pastir dobri; i znam svoje i moje mene znaju«.

Bogoljubni kršćani, značajka dobroga pastira je skrb i briga za ovce. Pregledamo li sva mjesta, koja govore o Isusu kao pastiru, vidjet ćemo, da je i u Isusu bila pastirska skrb i briga i to dvostruka. Jedna je skrb bila za ovce u ovčinjaku. »Ja sam pastir dobri, i znam svoje, i moje mene znaju; kao što mene zna Otac, ja znam Oca, i dušu svoju polažem za ovce svoje«. (Iv. 10, 14). Iz ove skrbi istekla je i gornja opomena: »Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze u odijelu ovčijem, a unutra su vuci grabljivi. Po rodovima njihovima poznat ćete ih« (Mat. 7. 15). Druga je pastirska skrb Isusova bila za ovce, koje još nisu u ovčinjaku ili koje su bile, pa su odande otišle: »I druge ovce imam, koje nisu iz ovoga ovčinjaka; i one mi valja dovesti, i čut će glas moj; i bit će jedan ovčinjak i jedan pastir«. (Iv. 10, 16).

O ovoj pastirskoj skrbi želio bih vam danas govoriti.

Rado bih vam pokazati: 1. Kako je ovu dvostruku pastirsku skrb imao Isus Krist; 2. Kako je ovu dvostruku pastirsku skrb diljem stoljeća vazda imala sv. crkva i 3. Kako smo i mi svi dužni imati istu dvostruku pastirsku skrb.

I.

O bogoljubni kršćani, imade li ljepše slike za božanskog Spasitelja nego li slika dobrog pastira. Pastir čuva ovce svoje, sve ih poimence pozna, za svaku se brine, on ih vodi na dobru pašu, on ih brani od vukova, pa ako treba, i život svoj daje za njih!

Nije li takav bio božanski Spasitelj? Nije li cijeli njegov zemaljski život bio posvećen stadu? »Da ovce život imadu«, radio je neumorno dan i noć. Obilazio je sela gradove, učio po sinagogama, propovijedao evanđelje o kraljevstvu Božjem, liječio svaku bolest i svaku nemoć u narodu. (Mat. 4, 23). Ali što da ja govorim! Je li Isus bio dobar pastir, pitajte apostole, koji su išli vazda s njime na pastirskim putovima; pitajte ono veliko mnoštvo ljudi, koje je slušalo njegovu velepastirsku besjedu na gori; pitajte onih 4000 i onih 5000 ljudi, koje je čudesno nahranio; pitajte one slijepe i gubave i uzete i opsjednute, koje je izliječio; pitajte Mariju i Martu, pitajte ženu preljubnicu, kojoj je grijehe oprostio. Ali što velim: pitajte, tko bi htio saznati svu pastirsku brigu Isusovu za ovce u ovčinjaku, morao bi proučiti sva četiri sveta evanđelja, kako lijepo veli jedan učeni čovjek (Schäfer)!

A skrb za izgubljene ovce?

Nigdje nije Isus očitovao svoju ljubav većma nego u skrbi da spase izgubljene ovce. Pastir s izgubljenom ovcom na ramenima najvjernija je slika Isusova.

Nije li cijeli ljudski rod prije dolaska Kristova bio kao izgubljena ovca? Padom prvih ljudi izašao je rod ljudski iz doma očeva, iz ovčarnice Božje i pošao stramputice. »Po svim bregovima luta stado moje« tuži se Bog na usta proroka Ezekiela, »po svim brežulicima, i po svoj

površini zemlje rasteplo se stado moje, i nije bilo nikoga, koji bi za njim pošao, da nikoga, koji bi za njim pošao!« (Ez. 34, 6).

Zar nikoga? O milosrdni Spasitelju, istina među ljudima nije bilo nikoga, koji bi pošao za izgubljenim ovcama, koji bi ih skupio, izveo, spasio. Ta »svi smo mi kao ovce zalutali, svaki je na svoju stranu skrenuo!« (Is. 53, 6). Ali u Tvojim je rukama ležao naš spas. Ti si bio onaj, koga je Bog htio postaviti za jedinog pastira i spasitelja »Spasiti ću stado svoje i ne će više biti za plijen... i podići ću im jednog pastira, da ih pase, slugu svoga iz doma Davidova; on će ih pasti i on će im biti pastirom.« (Ez. 34, 22, 23).

Ti si bio onaj, koji si rekao »Evo me, ja ću sam potražiti ovce svoje... Ja ću sam pasti stado svoje«. (Ez. 34, 11, 15).

Bogoljubni kršćani, u utjelovljenju svome nastupio je Isus Krist svoj pastirski put. U njegovu srcu plamtjela je ogromna pastirska skrb i ljubav. »Što je izgubljeno, to ću potražiti; što je rastjerano, to ću natrag dovesti; što slomljeno, povezati; što slabo, učvrstiti; što jako i pretilo, to ću očuvati. Ja ću sve pasti kako treba« (Ez. 34, 16). Tako govori Gospodin na usta proroka Ezekiela.

O što je sve učinio naš božanski Pastir, da izgubljene ovce spase! Kako je težak bio njegov pastirski put! Nije li cijeli život božanskog Spasitelja bio neprestano zvanje i moljenje, neprestano traženje i hodanje za izgubljenom ovcom? I pastirski svoj put nije li završio križnim putem?

Pogledajmo njegove pastirske noge, koje su nas našle. O kako su duboko izranjene! Pogledajmo njegove svete ruke, koje su nas izbavile i podigle. Kako su čavlima probijene! Pogledajmo njegovo božansko srce, koje nas je toliko ljubilo. Kako je kopljem probodeno! Sve rane na tijelu glasno govore o pastirskom djelovanju Spasiteljevu.

»Nema veće ljubavi, nego kada tko život svoj dade za prijatelje svoje« (Iv. 15, 13). A Isus je rekao: »Ja sam pastir dobri. Dobri pastir daje život svoj za ovce svoje«. (Iv. 10, 11). On je dakle učinio i taj vrhunac pastirske skrbi i pastirske ljubavi. Život svoj je dao za izgubljeno čovječanstvo, da ga spase, da mu opet otvori vrata izgubljenoga raja.

I ni to mu nije bilo dosta. Ovaj dokaz ljubavi nije tek jedamput učinjen. O ne, u svetoj misi dnevice se obnavlja smrt Kristova i njegova najveća pastirska skrb i ljubav. U sv. pričesti daje on neprestano sam sebe ovcama svojima za hranu.

O recite, nije li Isus pastir dobri, pastir koji pozna svoje i koji život svoj daje za ovce svoje! Nije li Isus pastir dobar, koji je neprestano zabrinut za izgubljene ovce i za one ovce, koje nisu u ovčinjaku, da i njih dovede pa da bude jedan ovčinjak i jedan pastir?

II.

Da sve ovce imadu život, da se spasu ljudi svih vremena i svih zemalja sve do konca, predao je Isus Krist, taj jedini i vrhovni pastir stada, pastirsku svoju vlast svetoj crkvi, i u toj crkvi izabrao je neke, po kojima će pasti stado svoje do konca svijeta.

Tko su ti izabranici? To su apostoli i njihovi nasljednici. To su oni, kojima je Krist Gospodin rekao: »Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem Vas«. »Tko vas sluša, mene sluša, tko vas prezire, mene prezire«.

No da se stado ne dijeli, nego da sve ovce ostanu u istome ovčinjaku, postavio je božanski Spasitelj svima na čelo jednog vrhovnog pastira. To je sv. Petar, prvak apostolski, kome je povjerio vrhovnu skrb i brigu nad cijelim stadom riječima: »Pasi jaganjce moje, pasi ovce moje!« (Iv. 21, 16, 18). To su nasljednici Petrovi na svetoj stolici rimskoj!

Kao što se Isus Krist brinuo za ovce doma Izraelova i za izgubljene ovce, tako čini po njegovoj volji

i po njegovu primjeru sv. crkva kroz sve vijekove. Ona nastavlja pastirsku skrb Kristovu do konca svijeta.

O tko da opiše brigu, što ju je crkva Kristova imala za svoje ovčice, za one, koji su po sv. krstu postali članovi stada.

Nije li ona ovčice svoje vodila vazda na čistu i zdravu pašu objavljene istine? Tko prouči svu povijest krivovjerja, vidjet će, kako je crkva vodila upravo titanske bojeve za čistoću Kristove nauke. Ona objavljeni poklad svetih istina najpomnije čuva. ona ga ovčicama svojim dnevice tumači. Svjedokom su tome tolike propovijedaonice, tolike crkve, koje se dižu poput bijelih golubica po našim selima i gradovima.

Ne hrani li ona svoje ovčice nebeskom hranom sv. milosti u sakramentima, osobito u sv. ispovijedi i u sv. pričesti? Svjedokom su tome tolike ispovijedaonice i toliki oltari, u kojima se čuva nebeska mana ovcama za hranu.

Ne vodi li ona ovce svoje najboljim putevima premudrih propisa i zakona? Svjedokom su tome pastirske poslanice jednog sv. Petra, jednog sv. Pavla, sv. Ivana i ostalih apostola. Svjedokom su tome sve poslanice biskupa rimskih, što ih upravljaju ovčicama ogromnoga stada svojega po cijelome svijetu. Svjedokom su tome nebrojeni crkveni sabori, na koima su izdavani najmudriji propisi za život svećenstva i puka.

Nu ne brine se crkva samo za one, koji su u ovčarnici Kristovoj, ona se brine i za one, koie su izvan ovčarnice.

Nikada nije crkva zaboravila onih riječi, što ih je božanski Spasitelj rekao na Maslinskoj gori: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode«. (Mat. 28. 18. s.) »Idite po svemu svijetu i propovijedajte evandelje svakom stvoreniu«. (Mark. 16, 15 s.)

Zapovijed Kristova i pomisao na tolike izgubljene ovce znala je u svako doba napuniti plemenita srca svetim misionarskim žarom, apostolskom revnošću. —

Eto nedavno smo slavili blagdan prvaka apostolskih sv. Petra i Pavla.

Zar nije ta apostolska revnost i skrb nagnala odmah sv. Petra da pođe na misionska putovanja po Palestini, Siriji, po rimskom carstvu, dok nije 25 godina poravnao rimskom crkvom? Zar nije ta apostolska gorljivost nagnala sv. Pavla, da obađe skoro cijelo rimsko carstvo od Antiohije do Hispanije i od Macedonije do Rima, i postane »apostol naroda«?. Zar nije ta apostolska revnost nagnala i ostale apostole, da se raziđu na sve strane svijeta, da spasavaju izgubliene ovce?

Zar nije ta revnost ponukala i druge nebrojene vjerovjesnike diljem vijekova do današnjega dana, da pođu tražiti izgubljene ovce.

Ali čemu da nabrajam daleke primjere? Ovih dana slavimo u katoličkoj crkvi spomendan svetih naših slavenskih apostola Ćirila i Metodija. Umjesto mnogih drugih neka nam svijetli divni primjer solunske braće kao izgled pastirske brige i skrbi.

Gle, kad su poslanici moravskog kneza Svatopluka došli grčkom caru Mihajlu moliti misionare. a on za taj posao odredio Ćirila i Metodija, reče Ćiril: »Utruđen sam i bolestan, nu ipak idem«. Da, tako govori apostol. Ne mari za sebe, nego za spas drugih. Prem rodom Grci pođu sv. braća među Slavene, tuđe po rodu nu ne po duši. Ćiril napusti odlično mjesto učitelja na visokoj školi Carigradu, a Metodije službu carskog namjesnika u jednoj pokrajini. Ljubav ih goni na put. O tko da izbroji korake, tko da opiše njihove misionske putove, njihove tegobe, njihove napore. Trud njihov nema granica. Idu od mjesta do mjesta, od naroda do naroda. Vidješe ih Bugari, vidješe Hrvati i Slovenci, vidješe Moravci i Česi, Poljaci i Rusi. Svi ih ti sada slave kao svoje vjerovjesnike.

Sv Ćiril po naravi slabijega tijela obnemogne prvi u pastirskom radu. Goruća želja, da na grobu sv. Petra iskaže odanost sv. Crkvi, davala mu je snage te je mogao doći u Rim. U Rimu oćuti. da se ne će moći više vratiti svome stadu. Prije smrti jedina mu

je briga jedinstvo sv. Crkve. Doista dobar učenik Onoga, koji je želio da bude »jedan ovčinjak i jedan pastir«. Gle kako krasno opisuje zadnje njegove riječi staroslavenska legenda! Kad se približavao čas, da nakon tolikih muka postigne mir, podigne ruke svoje i sa suzama pomoli se: »Bože, koji se stvorio nebo i zemlju, Ti uvijek slušaš one, koji vrše Tvoju volju, ... usliši molitvu moju! Sačuvaj stado da bude vjerno sv. vjeri, oslobodi ih od bezbožne i poganske zlobe onih, koji Tebe sramote, umnoži svoju crkvu novim mnoštvom i sjedini sve u jedinstvu«.

Eto dakle želja, da stado ostane vjerno sv. vjeri, da se crkva raširi i da se ujedini, zadnja je želja, duhovna je oporuka Ćirilova, to važnija što je baš u to vrijeme Ćirilov učitelj oholi carigradski biskup Focije stvarao raskol, koji na sramotu kršćanstva još do danas traje.

A Metodije?

Kad je kroz 15 godina iza smrti Ćirilove utrošio sve sile duševne i tjelesne, da učvrsti svoje stado u vjeri, kad je podnesao tolike patnje, zlostavljanja i zatvor radi stada svojega, kad se izmučio brinući se za izgubljene ovce, izreče i on pred smrt svoju divnu molitvu punu pastirske skrbi: »Vaša srca da se ne uzdrmaju nikakovim strahom. Ne plašite se ljudskoga suda ... Utvrdujte i druge, da uščuvaju blago, što ga primismo od apostola i sv. otaca. Pazite, ... jer bit će vam hodati posred mreža. Poslije moje smrti naime doći će k vama vuci razdirači, koji ne će praštati stadu, da puk zavedu. Njima se oprite čvrsti u vjeri«.

O tko ne vidi velike sličnosti između riječi Kristovih i molitve naših dragih apostola? Ne govore li oni o jedinstvu u vjeri kao božanski Meštar? Ne govore li oni zabrinuto o vukovima razdiračima kao i Spasitelj, koji je rekao: »Čuvajte se lažnih proroka, koji dolaze k vama u odijelu ovčijem, a unutra su vuci grabljivi«?

Eto tako je i crkva Kristova nastavila pastirski rad i pastirsku skrb božanskog Pastira. Čuvala je sabrane ovce izgubljene. Nastojala, da bude jedan ovčinjak i jedan pastir!

III.

Pastirska skrb i briga božanskog Spasitelja mora, bogoljubni kršćani, živjeti i u našim srcima. Kristov duh treba da bude i naš duh! Kristovo srce treba da bude i naše srce! Nasljedujmo stoga i mi pastirsku skrb božanskog srca Isusova utvrđujući dobre ovce i tražeći izgubljene ovce.

Budimo prije svega sami dobre ovce božanskog Spasitelja, govorimo i pjevajmo rado i od srca one lijepe riječi crkvene pjesme:

Spasitelju, dobri Isukrste!
Ti si dobar pastir stada svog
Ti nad njime lebdiš, bdiješ, paziš,
Da ga ništa ne zadesi zlog.

I ja hoću biti ovca Tvoja
Vjerno ići za Tobom ću svud,
Glas ću slušat premili Tvoj vazda,
Nit od Tebe ja ću ići kud.

Slušajmo glas dobrog pastira, t. j. polazimo rado na propovijed i na kršćanski nauk. Jer što je propovijed drugo nego riječ Božja, tumačeje sv. evandelja.

Dolazimo rado na pašu, što nam ju je pripravio božanski Pastir u sv. pričesti. Oh kako je dragocjena ta paša, kako sveta hrana! Samo tijelo i sama krv božanskog Spasitelja!

Po riječima sv. Metodija, našeg apostola, utvrđujmo i druge, da uščuvaju blago, što ga primismo od apostola i od svetih otaca, blago sv. vjere, one sv. vjere, koju su nam navijieštala sv .braća!

A nada sve čuvajmo se lažnih proroka, koji dolaze k nama u odijelu ovčijem, a unutra su vuci grabljivi. Ne daje nam badava tu opomenu božanski Pastir a ni sv. Metodij. Vukovi su tu. Znate, koji su to? Takovi vuci grabljivi u novije doba jesu t. zv. reformaši, tobožnji narodni svećenici. Dolaze u odijelu

ovčijem: na ustima im Krist, evanđelje, čistoća vjere i ćudoreda. A unutra? Ruševine. Zabacuju svećeničku molitvu, zabacuju posvećeno svećeničko odijelo, nogama gaze zavjet sv. čistoće, pa se bestidno žene, uskraćuju dužnu poslušnost biskupima, nasljednicima apostolskim, blatom se neprestano nabacuju na Sv. Oca Papu, tog zakonitog namjesnika Kristova i nasljednika sv. Petra u vrhovnoj pastirskoj vlasti, stvaraju raskol.

Doista »po rodovima njihovim poznat ćete ih. Zar se bere s trnja grožđe ili s čička smokve. Tako svako drvo dobro dobre rodove rada, a zlo drvo zle rodove rada«. (Mat. 7, 51). Dakle njima se oprite čvrsti u vjeri!

Nu nije dosta samo to, da učvršćujemo u vjeri sebe i da čuvamo od zavodnika sebe i druge dobre. Ako je u srcu našemu prava pastirska skrb, brinut ćemo se i za o n e o v c e, k o j e s u i z v a n o v č i n j a k a, brinut ćemo se za i z g u b l j e n e o v c e.

Oh koliko imade još do danas izgubljenih ovaca! Koliko imade takovih, koje lutaju u tami poganstva. Statistika veli, da imade na svijetu još do 800 miliuna pogana.

Tko će njih potražiti, tko će njih ka Kristu dovesti? Tko drugi nego novi apostoli, novi misionari. Broj katoličkih vjerovjesnika, koji danas rade među poganima iznosi 12.000 svećenika, 5.000 misionske braće, 5.000 katekista urođenika i 20.000 redovnica za odgoj mladeži i dvorbu bolesnika, svega skupa oko 40.000. Pitajmo se, koliko među njima imade Hrvata! Ma da se taj broj čini velik, ipak je premalen za ogroman broj pogana. Tä na 80.000 nepokrštenih pogana dolazi tek po 1 svećenik. Zato bi se broj misijonara morao povećati, morali bi se podići novi misionski zavodi. Osim toga treba mnogo misionskih sredstava osobito novca za potrebe misionara, za gradnju crkva, škola, bolnica, sjemeništa i t. d.

No još ima jedna vrst izgubljenih ovaca. To su one, koje su nekoć bile u stadu, ali su iz njega izvedene, koje su raskolom otcijepljene od jedinstva Kristova. To su p r a v o s l a v n a b r a ć a n a š a. Nekoć je crkva Kristova bila »jedno stado«, »jedan grad«, »nešivena haljina Kristova«. I tako bi moralo biti sveđer. Nu nesretni raskol, što su ga skrivili Grci, izveo je mnoge ovce, da cijele narode iz prave crkve Kristove. Podijeljeni u posebne narodne crkve uskraćuju t. zv. pravoslavni posluh vrhovnom pastiru, biskupu rimskom. A ipak Isus Krist osnovao je samo jednu crkvu, koju je na Petru sagradio, on je htio da bude jedan ovčinjak i jedan pastir. Sv. Petru povjerio je sve jaganjce i sve ovce.

Ne rada li se u srcu našemu želja, da poradimo oko toga, dä zlosretni raskol, koji Slaveni nisu skrivili, jednoć prestane. Ne rada li se u nama želja, da bi crkva Kristova bila opet jedna, kakova bi morala biti.

Oh molimo se, braćo, mnogo Gospodinu Bogu, da se taj čas uskori. Molimo se mnogo našim slavenskim apostolima, sv. braći Ćirilu i Metodiju, da se slavenski narodi sjedine u vjeri. Molitva je to jača, što ih se više kod molitve udružuje. Eto postoji i kod nas molitvena organizacija ili misionsko društvo pod imenom »A p o s t o l a t s v. Ć i r i l a i M e t o d i j a«, kojemu je svrha molitvom i milostinjom raditi za sjedinjenje svih Slavena u pravoj crkvi Kristovoj. Članovi toga društva mole dnevice 1 Očenaš i 1 Zdravu Mariju s dodatkom »Presveta Djevica Marija, sveti Ćirile i Metodije molite se Bogu za nas!« Uz to daju godimice barem 1 Dinar milostinje u misionske svrhe.

O blagdanu sv. Ćirila i Metodija svake se godine sjećamo ovoga društva, sabiremo članarinu i milodare za to društvo. Učinimo to i ovaj puta (ove nedjelje ili ovaj mjesec).

Braćo, molitva naša nije bila uzaludna. Posljednjih godina zapaža se i kod pravoslavne braće veliko zanimanje za ovu sv. stvar. Osobito izagnani Rusi dobivaju u saobraćaju s katolicima od Boga velike milosti. Srca postaju mekanija. Oh kad će doći čas ujedinjenja! Radimo na tom, molimo se mnogo, žrtvujmo

od svoga suviška u misionske svrhe, širimo »Apostolat sv. Ćirila i Metodija«.

O božanski Pastiru, koji si s neba sišao, da potražiš i spaseš izgubljene ovce, napuni i nas pastirskom skrbi, kojom je bilo napunjeno Tvoje sveto srce. Daj, da i mi revnujemo za spas svoj, za spas braće naše, za spas izgubljenih ovaca. Daj da pođemo tragom Tvojim, tragom Tvojih svetitelja Ćirila i Metodija. Božanski Pastiru, učini, da ovdje na zemlji, i ondje na nebu bude jedan ovčinjak i jedan pastir! Amen.

Ordinariatus Archidoecesis Zagrabiensis.

NIHIL OBSTAT.

Dr Josephus Lončarić,
censor.

Nr. 5335.

IMPRIMATUR.

Datum Zagrabiae, die 30. Junii 1923.

Dr Josephus Lang,
pro vicarius generalis.